

S prof. Jomaasom
sem se pogovarjala
Mateja Gris

Intervju s prof. dr. Grundejem Jomaasom

Prof. dr. Grunde Jomaas

Grunde Jomaas vodi največji raziskovalni projekt na področju požarne varnosti za trajnostno grajeno okolje v slovenski zgodovini. Za Požar je spregovoril o različnih temah: o svojih prvih vtisih o Sloveniji in tukajšnjih ljudeh, o projektu Požarno varno trajnostno grajeno okolje (FRISSBE) in o svoji dosedanji akademski in znanstveni karieri.

Lani je prof. dr. Grunde Jomaas sprejel izziv: lotil se je vodenja evropskega znanstvenega projekta FRISSBE pri ZAG-u in se z družino za pet let preselil v Ljubljano. Zdaj, ko se končuje prvo leto njegovega življenja in dela tukaj, sem mu najprej zastavila nekaj standardnih vprašanj: kako se počuti v Slove-

niji, kakšni so njegovi vtisi o deželi in ljudeh, ali mi lahko pove kakšno anekdoto ali zgodbo o dosedanjem življenju pri nas.

Tukaj se počutimo zelo dobrodošli in uživamo v naravi z gozdovi, jezeri in gorami. ZAG je močno presešel svoje obveznosti glede pomoči pri naši selitvi in začetku našega življenja tukaj. Priselili smo se med pandemijo, s sinom, ki še ni hodil v vrtec, in s partnerico, ki se je želela zaposliti ustrezno svoji izobrazbi, doktoratu iz hidravlike. Del tega procesa je za ZAG pomenil, da mora zagotoviti dvojezično delovno okolje in navdušen sem, kako dobro to deluje. To me posebno veseli, ker moram priznati, da pri mojem znanju slovenščine ni skoraj nobenega napredka. Glede anekdot pa mislim, da sem blizu DARS-ovega rekorda: ko sem prvič, takrat še zaradi intervjuja za vodenje projekta (FRISSBE ERA Chair), prišel v Slovenijo, sem že po treh do petih minutah naletel na oviro, za dobrodošlico so me oglobili za 150 evrov.

Nik Rus, Ulises Rojas Alva, Grunde Jomaas, Laetitia Marrot in Andrea Lucherini pred vertikalno pečjo v novem Požarnem laboratoriju ZAG.

Srečala sva se spomladi v Zagrebu na sestanku v okviru projekta ERASMUS+ Usposabljanje požarnih strokovnjakov (Skilled to be a Fire Expert). Projektni skupini ste predstavili svoje poglede na vidike upravljanja s tveganji in na korelacijo med požarnim tveganjem in nevarnostjo za požar. Vodja projekta prof. dr. Tomaž Hozjan z ljubljanske univerze vas je povabil v skupino. Videti je bilo, da ste zelo domači v akademskem okolju. Ali je to okolje, ki ste ga najbolj vajeni?

Po več kot 20 letih v tem okolju, skupaj z leti, ko sem delal doktorat, je to seveda okolje, v katerem se počutim domače in ga tudi najbolj poznam. Poleg tega sem dve leti študiral za učitelja, preden sem ta študij zamenjal z inženirstvom. Kar precej znanja iz teh dveh let sem prinesel v svojo akademsko kariero. Kot učitelj preživiš skoraj ves dan pred mladimi ljudmi iz zelo različnih okolij in z zelo različnimi sposobnostmi za učenje, zato je zelo pomembno, da skrbno načrtuješ in dobro premisliš, kaj boš povedal, predstavil in naredil. V nasprotju s tem si kot akademik pred študenti morda samo nekaj ur na teden, tako da se na predstavitve večinoma ni treba tako skrbno pripravljati. Končno sem se pred občinstvom vedno dobro počutil, to pa precej pomaga k dobri predstavitvi.

Eden od glavnih ciljev projekta FRISSBE je povezan s povečevanjem raziskovalne kapacitete ZAG-a – kako to napreduje?

S tem so povezani številni pomembni vidiki, začeni s integracijo z obstoječim timom Požarnega laboratorija, ki ga vodi Friderik Knez. To vključuje izmenjavo znanja za spoznavanje kompetenc, ki v tem timu že obstajajo, in spoznavanje raziskovalnih zmogljivosti laboratorija. Friderik ima izkušeno

skupino sodelavcev, kar skupaj z našo nedavno selitvijo v naj-sodobnejši požarni raziskovalni laboratorij v Logatcu pomeni, da smo zelo dobro začeli.

Poleg tega sestavljam svojo lastno skupino, ki bo do konca leta 2022 obsegala dva izkušena raziskovalca (Andrea Lucherini iz Italije in Ulises Rojas Alva iz Španije sta del te skupine že več kot pol leta), dva podoktorska raziskovalca (ena od njiju je Laetitia Marrot iz Francije, ki se nam je pridružila v juliju) in dva doktoranda (eden od njiju je Nik Rus iz Slovenije, ki se nam je pridružil v septembru). Poleg teh raziskovalcev je v projektu v prihodnjih letih na voljo še pet mest (za štiri podoktorske raziskovalce in enega doktoranda). Letos je bila med nami na poletni delovni praksi Gizelle Jamero (Filipini) iz magistrskega programa Požarni inženiring. Ker je bilo to sodelovanje zelo uspešno, upamo, da bomo imeli v prihodnjih letih še veliko takih poletnih pripravnikov.

Še en vidik, povezan s povečevanjem zmogljivosti požarnega raziskovanja, je potreba po interdisciplinarnem delu, ki smo ga vzpostavili s sodelovanjem z drugimi oddelki ZAG-a. Od septembra poteka pet internih raziskovalnih projektov, pri katerih skupina FRISSBE in skupina Požarnega laboratorija sodelujeta z drugimi oddelki ZAG-a. To ne omogoča le izmenjave znanja v smislu raziskovalnih metod in veščin, ampak tudi zagotavlja, da imamo strokovnjake, ki delajo na vseh vidikih projekta. Slednje se pogosto spregleda in vodi v slabšo kvaliteto raziskovanja, saj to na primer pomeni, da požarni strokovnjaki prevzamejo tudi vlogo samozvanih »ekspertov« na področjih vede o materialih, kemije, statike itd.

In končno, začeli smo sodelovati z InnoRenew CoE in industrijo. To pomeni, da lahko delamo z vrhunskimi raziskovalci in

Poleti se je timu FRISSBE pridružila Gizelle Jamero.

da je naše raziskovanje uporabno in relevantno za interesne skupine, ki jih zanima požarna varnost.

Sredi avgusta smo skupaj organizirali seminar, ki smo ga naslovili Požar ne pozna dopusta. Čeprav je bilo na vrhuncu počitniške sezone, se ga je udeležilo več kot 80 ljudi, ki delajo na področju požarne varnosti. Prišli smo poslušat vas in prof. dr. Joséja Torera in pogledat zmogljivosti novega požarnega laboratorija, ki jih je predstavil Friderik Knez. Dogodek je pritegnil tudi pozornost medijev, poročilo o tem sta še istega dne objavili dve komercialni televizijski hiši. Nekaj dni pozneje je bil na najpopularnejšem slovenskem radiu – na Valu 202 – objavljen daljši prispevek z najpomembnejšimi deli predavanja prof. dr. Joséja Torera. Temu je sledilo nekaj člankov v najbolj priljubljenih slovenskih časopisih. Slovenska skupnost požarnovarnostnih strokovnjakov oziroma tisti njen del, ki se ukvarja s preventivo, ni vajena takšne pozornosti. Kako komentirate ta pojav?

Mislím, da gre za kombinacijo različnih reči. Prvič: za predavanje o zelo zanimivih in pomembnih temah nam je uspelo pritegniti vodilnega strokovnjaka v mednarodnem merilu prof. dr. Joséja Torera. Drugič: projekt FRISSBE in novi laboratorij predstavljata precejšnjo novost in pomenita izjemne priložnosti za požarnovarnostno skupnost v Sloveniji. Zato je fantastično, da ljudje to potrdijo s svojo podporo takemu dogodku. Tretjič: tema, ki sem jo predstavil jaz, in sicer požarnovarnostni izzivi, povezani s fotovoltaičnimi (PV) sistemi, je zelo aktualna, ker se v Sloveniji načrtuje ali že izvaja veliko novih projektov s PV-sistemi. In končno, dogodek se je na nesrečo zgodil prav ob izbruhu nekaj pogubnih

požarov, kar bi lahko bil glavni razlog za pozornost medijev, saj ljudje želijo dobiti odgovore na vprašanja, povezana s temi katastrofami.

Nekaj zelo kvalitetnih mednarodnih raziskovalcev s širšega področja požarne varnosti dela pod vašim vodstvom v Oddelku za požarno varnost in trajnostno grajeno okolje v ZAG-u. Kaj je glavni cilj projekta?

Projekt ima več ciljev, najdete jih na FRISSBE-jevi spletni strani (www.friissbe.eu). Zame je posebno pomembno, da s tem vzpostavljamo raziskovalno odličnosti na ZAG-u in da nam projekt omogoča regionalni vpliv tako na požarne raziskave kot na požarnovarnostno izobraževanje in prakso. Če bomo to dosegli, verjamem, da bodo doseženi tudi drugi cilji projekta. V tem procesu moramo uveljaviti načelo, da požarna varnost ne more temeljiti na izkustvu in občutku. Ravno nasprotno: to zahteva raziskovanje in

strokovnost. Vse od politike in zakonodaje do raziskovanja in izobraževanja mora iti v isti smeri, ki jo morajo vsi razumeti enako. Bolje je zagotoviti solidne profesionalne temelje, da lahko požar preprečimo, kot čakati na velik požar, zaradi katerega je treba temeljito pretresti vse vidike požarne varnosti v družbi.

Kakšni so vaši načrti za prihodnje leto?

Zdaj, ko je tim vzpostavljen in laboratorij uradno odprt, se bomo osredotočili na raziskovanje in deljenje naših ugotovitev z relevantnimi interesnimi skupinami, kot so raziskovalci, inženirji, gasilci, zavarovalničarji in politiki. Zato bomo organizirali seminarje, delavnice in konferenco. Upamo, da bomo pri organiziranju nekaj takih dogodkov tesno sodelovali s SZPV in tako poskrbeli, da bomo k tem dogodkom spet pritegnili kar največ relevantnih ljudi. Prvi projekti že potekajo, gre za interne projekte o relevantnih temah. Oglejte si novosti na LinkedInu in na spletni strani ali pa nas obiščite v Požarnem laboratoriju v Logatcu. Končno, še vedno zaposlujemo in za sodelovanje iščemo študente, raziskovalce in industrijo, tako da prosim, da me pokličete, če želite izvedeti, kako lahko sodelujete pri zagotavljanju požarno varnega trajnostnega grajenega okolja.

Želim vam uspešno delo! Hvala za ta pogovor. Verjamem, da bomo v Požaru lahko poročali o odličnih rezultatih projekta FRISSBE in o vašem delu in seveda brali vaše članke.

Besedilo je prevedla Petra Lončar. Fotografije so iz ZAG-ovega arhiva.